

Формування знань експертів при інтелектуальному керуванні якістю хлібопекарської продукції

Д.В. Паньков, В.Д. Кишенько

Національний університет харчових технологій

В задачах інтелектуального керування якістю хлібопекарської продукції важливе значення набуває комплексне оцінювання якості на основі знань експертів.

При формуванні експертного оцінювання якості хлібопекарської продукції створюється кваліметричний інструментарій, що включає формалізацію, функцію оцінювання якості, вербально-числову шкалу якості продукції. Формалізацію розглядаємо як задані інструменти оцінювання якості. Функція оцінювання якості є засобом, призначеним для формальних обчислень комплексних оцінок хлібопекарської продукції за значеннями формалізації. Вербально-числова шкала якості формується за результатами комплексних оцінок якості хлібопекарської продукції і застосовується як інструмент для формальної класифікації оцінюваних зразків хліба та напівфабрикатів.

Взявши до уваги аналіз проблеми підтвердження адекватності експертних оцінок, сформовано положення забезпечення адекватності оцінювання якості хлібопекарської продукції :

1. Вербально-числова шкала якості продукції формується експертним шляхом і використовується як зразкова міра (далі експертна шкала);

- функція оцінювання якості є формальним робочим інструментом обчислення оцінок якості хлібопекарської продукції;

- формалізація і їх числові параметри є повинні забезпечувати відповідність оцінювання якості хлібопекарської продукції за експертними шкалами і, тим самим, забезпечувати адекватність оцінювання.

Експертна шкала, числові параметри формалізація і функція оцінювання якості підлягають постійному моніторингу і актуалізації.

2. Число градацій експертної шкали повинне відповідати критерію розрізнюваності градацій. Градації експертної шкали розглядаються як рівні якості продукції.

3. Кожній градації експертної шкали ставиться у відповідність підмножини існуючих і неіснуючих (віртуальних) зразків хлібопекарської продукції, які розглядаються експертами як рівні. У загальному випадку ці підмножини є нечіткими оцінками експертів і апробованими у виробничих умовах хлібозаводу.

4. Оцінки якості зразків мають бути погоджені з експертною шкалою. Цю узгодженість повинна забезпечити оптимізація числових параметрів формалізації за критерієм відповідності оцінок якості зразків за експертною шкалою.